

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Białymstoku

00566617

LBI.410.002.05.2017

P/17/092

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku
ul. Akademicka 4, 15-267 Białystok
T +48 85 874 81 00, F +48 85 874 81 33
lbi@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/17/092 – Wykonywanie zadań zleconych z zakresu rejestracji osób na potrzeby kwalifikacji wojskowej i ich ewidencji
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontroler	Jerzy Chwiedosik – główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBI/34/2017 z dnia 23 lutego 2017 r. (dowód: akta kontroli str. 1)
Jednostka kontrolowana	Starostwo Powiatowe w Siemiatyczach (zwane dalej „Starostwem”), ul. Legionów Piłsudskiego 3, 17-300 Siemiatycze
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jan Zalewski, Starosta Siemiatycki od 28 listopada 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹, realizację zadań Starosty Siemiatyckiego² w zakresie przygotowania i przeprowadzenia kwalifikacji wojskowej w latach 2015-2016 oraz wykorzystanie otrzymanej na ten cel dotacji z budżetu państwa.

Pozytywną ocenę uzasadnia przeprowadzenie kwalifikacji wojskowej na terenie powiatu siemiatyckiego zgodnie z wojewódzkimi planami kwalifikacji, zapewnienie odpowiednich warunków do jej przeprowadzenia, właściwe zabezpieczenie dokumentacji po zakończeniu postępowania kwalifikacyjnego. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- zawarcia w 2015 roku umów zlecenia z pięcioma osobami na wprowadzanie danych do ewidencji wojskowej osób stawiających się do kwalifikacji i wydawania wojskowych dokumentów osobistych, chociaż zgodnie z art. 32a ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej³, w tym celu można zatrudnić nie więcej niż cztery osoby i jedną do prowadzenia zajęć z osobami zgłaszającymi się do kwalifikacji wojskowej,
- wypłacenia dodatkowego wynagrodzenia pracownikom Starostwa pełniącym funkcję sekretarzy Powiatowej Komisji Lekarskiej w godzinach pracy Starostwa, wbrew postanowieniom art. 30 ust. 2 ww. ustawy.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu
faktycznego

1. Organizacja kwalifikacji wojskowej na obszarze powiatu

1.1. Zgodnie z postanowieniami Regulaminu organizacyjnego Starostwa ustalonego uchwałami Rady Powiatu Siemiatyckiego z 21 grudnia 2012 r.⁴ i 24 kwietnia 2015 r.⁵, realizacja zadań związanych z organizowaniem, nadzorowaniem i prowadzeniem kwalifikacji wojskowej, a także wykonywaniem innych zadań wynikających z ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, należała do pełnomocnika

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Zwany dalej „Starostą”.

³ Dz. U. z 2016 r. poz. 1534 ze zm.

⁴ Uchwała Nr XV/138/12 Rady Powiatu Siemiatyckiego z 21 grudnia 2012 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Siemiatyczach, zmieniona uchwałą Rady Powiatu z 25 września 2014 r. Nr XXIV/235/14.

⁵ Uchwała Nr V/46/15 Rady Powiatu Siemiatyckiego z 24 kwietnia 2015 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Siemiatyczach, zmieniona uchwałą Rady Powiatu z 31 lipca 2015 r. Nr 26/133/15.

Starosty ds. obronności oraz współpracy z zespolonymi służbami, inspekcjami i strażami. W latach objętych kontrolą na tym stanowisku były zatrudnione trzy osoby⁶.

(dowód: akta kontroli str. 4-16)

1.2. Propozycje oraz wnioski do planu przeprowadzenia kwalifikacji wojskowej na obszarze powiatu siemiatyckiego w latach 2015-2016 Starosta Siemiatycki przesłał Wydziałowi Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku odpowiednio 17 grudnia 2014 r. i 17 grudnia 2015 r. Zawierały one elementy określone w § 13 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministra Obrony Narodowej z dnia 23 listopada 2009 r. w sprawie klasyfikacji wojskowej⁷, tj.:

- liczbę powiatowych komisji lekarskich (zaplanowano utworzenie jednej komisji lekarskiej),
- wykaz kandydatów do powołania do składu komisji oraz do zastępczego pełnienia funkcji w tej komisji,
- liczbę kobiet i mężczyzn z poszczególnych miast i gmin podlegających kwalifikacji wojskowej – 489 w 2015 roku i 438 w 2016 roku (dane w tym zakresie wynikały z wniosków wójtów i burmistrzów przesłanych Staroście w ramach przygotowania do przeprowadzenia kwalifikacji wojskowej w latach 2015-2016) oraz harmonogram ich wzywania,
- liczbę dni przewidzianych na przeprowadzenie kwalifikacji wojskowej kobiet (po jednym dniu w obu latach objętych kontrolą – 4 marca 2015 r. i 4 marca 2016 r.),
- terminy oraz godziny urzędowania Powiatowej Komisji Lekarskiej (w 2015 roku od 4 do 26 marca, w godzinach 10⁰⁰-16⁰⁰, a w 2016 roku od 4 do 29 marca, także w godzinach 10⁰⁰-16⁰⁰),
- wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za przeprowadzanie badań specjalistycznych i obserwacji szpitalnej stawiających do kwalifikacji – SP ZOZ w Siemiatyczach,
- adres lokali, w których ma być przeprowadzona kwalifikacja – sale konferencyjne w siedzibie Starostwa Powiatowego w Siemiatyczach,
- liczbę osób przewidzianych do zatrudnienia w celu zakładania ewidencji wojskowej i wydawaniem wojskowych dokumentów osobom zgłaszającym się do kwalifikacji (cztery osoby) oraz prowadzenia zajęć z osobami zgłaszającymi się do kwalifikacji (jedna osoba),
- zapewnienie pomieszczeń dla organów uczestniczących w przeprowadzaniu kwalifikacji oraz wyposażenie ich w przedmioty niezbędne do pracy⁸,
- zapewnienie bezpieczeństwa i porządku podczas przeprowadzania kwalifikacji,
- sposób zabezpieczenia pomieszczeń i dokumentów po zakończeniu urzędowania organów uczestniczących w przeprowadzaniu kwalifikacji wojskowej,
- określenie przewidywanych kosztów przeprowadzenia kwalifikacji – po 23 tys. zł w obu latach objętych kontrolą (koszty obejmowały wynagrodzenie wszystkich członków komisji lekarskiej (po 7.140 zł każdym roku) oraz osób zatrudnionych do prowadzenia ewidencji wojskowej i zajęć świetlicowych z osobami zgłaszającymi się do kwalifikacji (po 12.520 zł), zwrot osobom wzywanim kosztów przejazdu i utraconych zarobków (po 300 zł), niezbędny do pracy komisji sprzęt medyczny, inne koszty materiałowe – wezwania, druki, pieczęcie, materiały biurowe, usługi pralnicze, przygotowanie i sprzątanie pomieszczeń przeznaczonych do przeprowadzenia kwalifikacji wojskowej po 3.040zł).

(dowód: akta kontroli str. 17-30)

W załączniku nr 1 do wniosków Starosty do planu przeprowadzenia kwalifikacji wojskowej w 2016 roku proponowane terminy kwalifikacji miały daty z 2015 roku. Starosta wyjaśnił:

⁶ Piotr T. od 3 stycznia 2011 r. do 2 marca 2015 r. na podstawie umowy o pracę z 3 stycznia 2011 r. w wymiarze ½ etatu; Justyna T. zatrudniona w wymiarze ½ etatu na czas nieokreślony na podstawie umowy o pracę z 20 kwietnia 2012 r., od 21 grudnia 2015 r. do 18 grudnia 2016 r. przebywała na urlopie macierzyńskim, a następnie na urlopie rodzicielskim; Monika K. zatrudniona na podstawie umowy o pracę na zastępstwo z 2 listopada 2015 r., w pełnym wymiarze czasu pracy od 1 listopada 2015 r. do 18 grudnia 2016 r.

⁷ Dz. U. Nr 202, poz. 1566 ze zm.

⁸ Niezbędna aparatura i sprzęt medyczny, książka orzeczeń lekarskich, materiały biurowe, biurka i krzesła, telewizor (w świetlicy).

„Pracownik odpowiedzialny za sporządzenie dokumentu w roku 2016 popełnił oczywisty błąd pisarski, korzystając z formularza z roku ubiegłego”.

(dowód: akta kontroli str. 23-30, 177)

1.3. Starostwo nie dysponuje obwieszczeniem Wojewody Podlaskiego o kwalifikacji wojskowej w 2015 roku. Natomiast obwieszczenie o kwalifikacji wojskowej w 2016 roku wpłynęło do Starostwa 12 stycznia 2016 r. i nie zawierało elementów wymienionych w § 3 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia w sprawie kwalifikacji wojskowej, tj. informacji o miejscach i terminach przeprowadzenia kwalifikacji.

Starosta wyjaśnił, że także w latach poprzednich obwieszczenia Wojewody Podlaskiego nie zawierały informacji o miejscach i terminach przeprowadzenia kwalifikacji. Dane te były uzupełnianie przez pełnomocnika ds. obronności oraz współpracy z zespółonymi słuźbami, inspekcjami i słuźbami.⁹

(dowód: akta kontroli str. 68-69, 177)

Zarządzeniami Nr 10/2015 z 22 stycznia 2015 r. oraz Nr 9/2016 z 26 stycznia 2016 r. i Nr 29/2016 z 10 marca 2016 r. Wojewoda Podlaski powołał wojewódzką oraz powiatowe komisje lekarskie do przeprowadzenia kwalifikacji wojskowej w 2015 roku i w 2016 roku. W skład Powiatowej Komisji Lekarskiej nr 12 w Siemiatyczach, obejmującej zasięgiem terytorialnym cały powiat, weszły osoby wskazane przez Starostę w propozycjach do planu przeprowadzenia kwalifikacji wojskowej, przesłanych Wojewodzie Podlaskiemu oraz zgłoszone dodatkowo jako skład zastępczy sředniego personelu medycznego (pismo z 3 marca 2016 r. oraz uzgodnienia telefoniczne), tj.:

- w 2015 roku sześć osób, w tym przewodniczący – lekarz internista, dermatolog, pracownik sředniego personelu medycznego, sekretarz – pracownika Starostwa (pełnomocnik ds. obronności oraz współpracy z zespółonymi słuźbami, inspekcjami i słuźbami) oraz trzyosobowy skład zastępczy,
- w 2016 roku osiem osób, w tym przewodniczący – lekarz internista, dermatolog, pracownik sředniego personelu medycznego i sekretarz – pełnomocnik ds. obronności oraz współpracy z zespółonymi słuźbami, inspekcjami i słuźbami oraz pięcioosobowy skład zastępczy (dwóch zastępców przewodniczącego – lekarze pediatra i chirurg, dwie pielęgniarki i zastępcę sekretarza).

(dowód: akta kontroli str. 23, 27, 70-85, 178)

1.4. Realizując obowiązki związane z przeprowadzeniem kwalifikacji wojskowej określone w art. 32a ust. 1 ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej¹⁰, Starosta:

a) Zapewnił pomieszczenie dla Powiatowej Komisji Lekarskiej przeznaczając na ten cel salę konferencyjną o powierzchni 178,7 m² (nr 119), zlokalizowaną na pierwszym piętrze siedziby Starostwa przy ul. Legionów Piłsudskiego 3 w Siemiatyczach oraz pomieszczenie dla osób wprowadzających dane do ewidencji wojskowej i osób stawiających się do kwalifikacji, usytuowane w sali konferencyjnej o powierzchni ok. 45 m² (nr 202), znajdującej się na drugim piętrze siedziby Starostwa. Przeprowadzone w toku kontroli NIK oględziny tych pomieszczeń wykazały, że:

- W sali konferencyjnej nr 119, z uwagi na przygotowania do przeprowadzenia kwalifikacji wojskowej, znajdował się niezbędny sprzęt medyczny, w tym kozetki, waga i miara lekarska, tablica do badania wzroku, szafa z podstawowymi lekarstwami, stół i krzesła dla członków komisji. Intymne warunki badania zapewniały parawany. Przed salą ustawiono plakaty promujące słuźbę wojskową, a na drzwiach wejściowych do sali zamieszczono informację o składzie Powiatowej Komisji Lekarskiej nr 12 w Siemiatyczach.
- Sala konferencyjna nr 202 składała się z dwóch pomieszczeń, z których pierwsze przeznaczone do pracy wójtów (burmistrzów) uczestniczących w kwalifikacji oraz osób prowadzących dokumentację wojskową, zostało wyposażone w dwa biurka i krzesło, zaś drugie, przeznaczone na słuźbę dla osób zgłaszających się do kwalifikacji wojskowej - wyposażono w stoły i krzesła, telewizor oraz tablicę do pisania, kartki papieru i długopisy.

⁹ Dalej „pełnomocnik ds. obronności”.

¹⁰ Dalej zwana „ustawą”.

Starosta Siemiatycki wyjaśnił, iż osobom wyznaczonym do pracy w Komisji zapewniono laptop, drukarkę laserową z funkcją ksero (urządzenia na stałe wykorzystywane przez pełnomocnika ds. obronności oraz współpracy z zespolonymi służbami, inspekcjami i strażami) oraz materiały biurowe jak papier ksero, długopisy, ołówki.

Starosta zapewnił też bezpieczeństwo przechowywania dokumentacji kwalifikacji wojskowej (księgi orzeczeń lekarskich, listy stawiających się do kwalifikacji oraz aktowe egzemplarze orzeczeń komisji lekarskich). Była ona przechowywana w drewnianej szafie podzielonej na cztery części, z których każda była zamykana na kłódkę, znajdującej się w kancelarii dokumentów niejawnych. Kancelaria ta została usytuowana na pierwszym piętrze w budynku siedziby Starostwa. Pomieszczenie kancelarii posiada drzwi antywłamaniowe, zamykane dwoma atestowanymi zamkami typu Gerda i alarm antywłamaniowy. Okno od zewnętrznej strony zabezpieczono metalowymi kratami.

(dowód: akta kontroli str. 130-135, 177)

- b) Zatrudnił na potrzeby kwalifikacji wojskowej, na umowę zlecenia:
- sześć osób w 2015 roku, w tym pięć do zakładania i prowadzenia ewidencji wojskowej i jedną do sprzątania pomieszczeń zajmowanych na potrzeby prowadzenia kwalifikacji wojskowej,
 - sześć osób w 2016 roku, w tym pięć do prowadzenia ewidencji wojskowej, przy czym w umowie jednej z tych osób zapisano, że do jej obowiązków należy także prowadzenie świetlicy dla poborowych, oraz jedną do sprzątania pomieszczeń zajmowanych na potrzeby prowadzenia kwalifikacji wojskowej.

Zagadnienia związane z zawieraniem umów z osobami zatrudnionymi na potrzeby kwalifikacji wojskowej przedstawiono szerzej w dalszej części wystąpienia, w sekcji „Ustalone nieprawidłowości”.

(dowód: akta kontroli str. 31-48)

- c) Zapewnienie porządku i bezpieczeństwa pracy organów uczestniczących w przeprowadzaniu kwalifikacji wojskowej, zgodnie z propozycjami przedstawionymi Wojewodzie Podlaskiemu, powierzono pracownikowi do zajęć świetlicowych i pracownikowi Starostwa ds. gospodarczych. Ponadto jak wyjaśnił Starosta Siemiatycki: *„Komenda Powiatowa Policji w Siemiatyczach otrzymuje informacje o terminie kwalifikacji wojskowej na terenie powiatu siemiatyckiego od Komendanta Wojewódzkiego Policji w Białymstoku. W okresie trwania kwalifikacji wojskowej Komendant Powiatowy Policji w Siemiatyczach zwiększył liczbę patroli w obrębie siedziby Starostwa Powiatowego”*.

(dowód: akta kontroli str. 24, 28, 177)

1.5. Kwalifikacja wojskowa na terenie powiatu siemiatyckiego w latach 2015-2016 została przeprowadzona w terminach wynikających z wojewódzkich planów kwalifikacji wojskowej, tj.: w dniach 4-26 marca 2015 r. i 4-25 marca 2016 r. Jak wyjaśniła pełnomocnik ds. obronności oraz współpracy z zespolonymi służbami, inspekcjami i strażami, Komisja pracowała od godziny 9⁰⁰ w dniu stawiennictwa kobiet, tj. 4 marca 2015 roku i 4 marca 2016 roku, a w pozostałych dniach od godziny 8⁰⁰ do momentu stawienia się wszystkich wezwanych na dany dzień osób (wzywano od 30 do 35 osób dziennie). Na listach obecności członków Powiatowej Komisji Lekarskiej nie odnotowywano godzin pracy.

(dowód: akta kontroli str. 88, 91, 101-104, 113, 136-139)

Analiza znajdujących się w Starostwie list stawiennictwa osób z terenu miast i gmin powiatu siemiatyckiego wykazała, że:

- w 2015 roku z 343 osób z rocznika podstawowego (1996) podlegających kwalifikacji wojskowej stawily się 273 osoby, a ze 137 osób z roczników starszych (1991-1995) do kwalifikacji stawilo się pięć osób. Zglosilo się też osiem z 11 kobiet podlegających kwalifikacji.
- w 2016 roku z 433 osób podlegających kwalifikacji, w tym 308 z rocznika podstawowego i 125 z roczników starszych, stawilo się odpowiednio 237 i 11 osób. Zglosily się też cztery kobiety z sześciu podlegających kwalifikacji. (dowód: akta kontroli str. 101-104)

Dane dotyczące liczby osób stawających i nie zgłaszających się do kwalifikacji wojskowej, wynikające z list stawiennictwa nie pokrywały się z takimi danymi przedstawionymi

w sprawozdaniach z wyników pracy Powiatowej Komisji Lekarskiej nr 12 w Siemiatyczach, przesłanych Wojewodzie Podlaskiemu Odpowiednio 14 kwietnia 2015 r. i 15 kwietnia 2016 r. W sprawozdaniach tych wykazano bowiem, że:

- W 2015 roku na listach stawiennictwa ujęto 301 osób z rocznika podstawowego (1996) i 133 z roczników starszych (ostateczna liczba osób po dokonanych korektach – skreślono odpowiednio 44 i pięć osób). Do kwalifikacji stawili się 272 osoby z rocznika podstawowego i pięć osób z roczników starszych, co stanowiło odpowiednio 90,4% i 3,9% podlegających kwalifikacji.
- W 2016 roku na listach stawiennictwa ujęto 277 osób rocznika podstawowego i 121 osób z roczników starszych (ostateczna liczba osób po korektach – skreślono odpowiednio 26 i trzy osoby). Do kwalifikacji stawili się 248 osób z rocznika podstawowego i 10 osób z roczników starszych, co stanowiło odpowiednio 89,5% i 8,3% osób podlegających kwalifikacji. (dowód: akta kontroli str. 101-104, 107, 110)

Wyjaśniając te rozbieżności pełnomocnik ds. obronności podała, że: „*Sprawozdania Starosty sporządzane są na podstawie sprawozdań składanych przez wójtów i burmistrzów po zakończeniu kwalifikacji wojskowej. W sprawozdaniach wójtów są uwzględnione skreślenia, których nie naniesiono na listach przekazanych do Starostwa przed rozpoczęciem kwalifikacji oraz w czasie jej trwania*”. (dowód: akta kontroli str. 113)

Analiza list stawiennictwa do kwalifikacji wojskowej w 2016 roku rocznika podstawowego, dostarczonych przez Wójta Gminy Grodzisk i Burmistrza Drohiczyń wykazała, że w tych listach odnotowano stawiennictwo trzech tych samych osób – na liście Gminy Grodzisk wykazano je pod pozycjami 24, 27 i 28, zaś na liście Miasta Drohiczyń te same osoby wpisano pod pozycjami 17, 36 i 25. Listy te nie były weryfikowane przez sekretarza Powiatowej Komisji Lekarskiej, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia w sekcji „Uwagi dotyczące badanej działalności”.

Ponadto w toku kontroli NIK prowadzonej odrębnie w Urzędzie Miasta Siemiatycze ustalono między innymi, że w 2016 roku na liście stawiennictwa roczników starszych (1992-1996) nie wpisano pięciu osób znajdujących się w prowadzonej ewidencji osób o nieuregulowanym stosunku do powszechnego obowiązku obrony. (dowód: akta kontroli str. 92-97, 111-112)

W sprawozdaniach Starosty z wyników pracy Powiatowej Komisji Lekarskiej wykazano, że w 2015 roku do kwalifikacji nie stawili się 29 osób z rocznika podstawowego, w tym sześć bez usprawiedliwienia oraz 123 osoby z roczników starszych, w tym pięć bez usprawiedliwienia, co stanowiło odpowiednio 9,6% i 96,1% wpisanych na listy. Natomiast w 2016 roku do kwalifikacji nie stawili się 29 osób rocznika podstawowego, w tym sześć bez usprawiedliwienia i 111 osób z roczników starszych, w tym dwóch bez usprawiedliwienia. Stanowiło to 10,5% oraz 91,7% osób podlegających kwalifikacji wykazanych w tych sprawozdaniach.

W latach objętych kontrolą żadna z gmin powiatu siemiatyckiego nie nakładała grzywien w celu przymuszenia do stawiennictwa do kwalifikacji wojskowej, nie podejmowano też decyzji o przymusowym doprowadzeniu i nie składano zawiadomień do prokuratury o popełnieniu czynu zabronionego określonego w art. 224 pkt 1 i 3 ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 105-110)

1.6. Przebieg kwalifikacji wojskowej w powiecie siemiatyckim był kontrolowany przez pracowników Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku w dniach 12 i 25 marca 2015 roku i oraz 14 i 24 marca 2016 r. W przedłożonych Staroście sprawozdaniach z tych kontroli, zapisano między innymi, że: [1] kwalifikacja na terenie powiatu siemiatyckiego przeprowadzana była zgodnie z przepisami art. 32 i 32a ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, [2] przeprowadzanie badań i ustalanie zdolności do czynnej służby wojskowej oraz zakładanie ewidencji wojskowej przebiega sprawnie i bez zakłóceń, [3] zabezpieczenie kwalifikacji pod względem organizacyjnym i medycznym nie budzi zastrzeżeń, [4] pozytywnie ocenia się realizację zadań w zakresie kwalifikacji wojskowej.

(dowód: akta kontroli str. 114-129)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na zawarciu w 2015 roku umów zlecenia z pięcioma osobami na wprowadzanie danych do ewidencji wojskowej osób stawiających się do kwalifikacji i wydawania wojskowych dokumentów osobistych. Zgodnie z dyspozycją art. 32a ust. 1 pkt 2 ustawy Starosta może zatrudnić łącznie pięć osób, w tym jednak nie więcej niż cztery osoby do wprowadzania danych do ewidencji wojskowej oraz jedną osobę do prowadzenia zajęć z osobami zgłaszającymi się do kwalifikacji wojskowej w lokalu, w którym jest prowadzona kwalifikacja wojskowa.

Z wyjaśnień Starosty wynika, że zawarcie pięciu umów o tej samej treści było wynikiem pomyłki przy określaniu przedmiotu umowy w jednej umowie. Z zatrudnionych pięciu osób, zgodnie z dyspozycją ustawy, cztery zakładały ewidencję wojskową, a jedna prowadziła zajęcia świetlicowe z osobami zgłaszającymi się do kwalifikacji wojskowej.

(dowód: akta kontroli str. 32-36, 178)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że:

1. W obwieszczeniu o przeprowadzeniu kwalifikacji wojskowej w 2016 roku informacje o miejscu i terminach jej przeprowadzenia zamieszczał Starosta, mimo że nie posiadał do tego legitymacji prawnej. Zgodnie z postanowieniami § 3 ust. 1 i 2 pkt 3 rozporządzenia w sprawie kwalifikacji wojskowej, ogłaszanie kwalifikacji na obszarze województwa oraz wskazanie miejsc i terminów jej przeprowadzenia należy do kompetencji wojewody. Sytuacja ta była skutkiem przyjętej przez Wojewodę Podlaskiego praktyki samodzielnego uzupełniania przez gminy informacji dotyczących daty i miejsca przeprowadzenia kwalifikacji wojskowej. Zdaniem dyrektora Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego, przyjęta praktyka nie naruszała postanowień rozporządzenia w sprawie kwalifikacji wojskowej, a forma obwieszczenia uzyskała pozytywną opinię Zespołu Radców Prawnych Urzędu.

(dowód: akta kontroli str. 191)

2. W 2016 roku sekretarz Powiatowej Komisji Lekarskiej nr 12 w Siemiatyczach nie aktualizował list stawiennictwa do kwalifikacji wojskowej do czego obligował § 13 ust. 5 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 listopada 2009 r. w sprawie komisji lekarskich orzekających o stopniu zdolności do czynnej służby wojskowej osób stawiających się do kwalifikacji wojskowej¹¹. W efekcie w dwóch różnych listach (dostarczonych przez Wójta Gminy Grodzisk i Burmistrza Drohiczyzna) odnotowano stawiennictwo tych samych osób.

(dowód: akta kontroli str. 92-97)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, realizację zadań Starosty w zbadanym obszarze.

2. Finansowanie zadań związanych z kwalifikacją wojskową

Opis stanu
faktycznego

2.1. Na przygotowanie i przeprowadzenie kwalifikacji wojskowej w latach 2015-2016 w powiecie siemiatyckim, Wojewoda Podlaski (w dziale 750, rozdziale 75045 § 2110) przeznaczył dotację w łącznej wysokości 46.000 zł, tj. po 23.000 zł w każdym roku. Dotacja wpłynęła na rachunek Starostwa w terminach zapewniających prawidłowe finansowanie zadania, tj.: 24 lutego i 24 marca 2015 roku oraz 11 lutego i 30 marca 2016 roku.

(dowód: akta kontroli str. 142-149)

2.2. Otrzymaną dotację wykorzystano w całości. Środki finansowe przeznaczono na:

- a) Wypłatę wynagrodzenia członków Powiatowej Komisji Lekarskiej nr 12 w Siemiatyczach:
 - 7.140 zł w 2015 roku, w tym 3.400 zł przewodniczącemu Komisji, 1.700 zł pracownikowi średniego personelu medycznego oraz 2.040 zł sekretarzowi Komisji (17 posiedzeń),
 - 6.720 zł w 2016 roku, w tym 3.200 zł przewodniczącemu Komisji (16 posiedzeń), 1.920 zł sekretarzowi Komisji, 1.600 zł trzem pracownikom średniego personelu medycznego (jedna osoba otrzymała 600 zł, zaś dwie kolejne po 500 zł – uczestniczyły odpowiednio w sześciu i pięciu posiedzeniach).

¹¹ Dz. U. z 2013 r., poz. 735

Wysokość wynagrodzenia odpowiadała iloczynowi liczby posiedzeń i stawek wynagrodzenia określonych przez Wojewodę Podlaskiego¹².

W latach 2015-2016 roku pracownik Starostwa - pełnomocnik ds. obronności - pełnił funkcję sekretarza Powiatowej Komisji Lekarskiej w godzinach pracy Starostwa, bez wskazania liczby godzin przeznaczonych na te zadania (Starostwo pracowało od godziny 7³⁰ do 15³⁰). W dniach przeprowadzania kwalifikacji wojskowej pełnomocnik ds. obronności podpisywał zarówno listy obecności w pracy jak i listy uczestnictwa w posiedzeniach Powiatowej Komisji Lekarskiej.

Zagadnienie wynagrodzeń wypłaconych sekretarzom Komisji omówiono w sekcji „Ustalone nieprawidłowości”, a sprawę wynagrodzeń wypłaconych lekarzowi i personelowi medycznemu omówiono w sekcji „Uwagi dotyczące badanej działalności”.

(dowód: akta kontroli str. 166-167)

- b) Wypłatę wynagrodzenia osobom zatrudnionym na podstawie umów zlecenia do zakładania i prowadzenia ewidencji wojskowej oraz do prowadzenia zajęć w świetlicy (po pięć osób w 2015 i 2016 roku) w wysokości 10.721,70 zł w 2015 roku i 10.281,76 zł w 2016 roku (łącznie ze składkami ZUS, Funduszem Pracy i podatkiem dochodowym).
- c) Opłacenie sprzątnięcia pomieszczeń zajmowanych na potrzeby kwalifikacji wojskowej – 600,55 zł w 2015 roku i 598,20 zł w 2016 roku (w propozycjach Starosty przedstawionych Wojewodzie Podlaskiemu wydatki w tym zakresie przedstawiono w pozycji „inne koszty”).
- d) Zakup materiałów i wyposażenia, w tym: parawanów, kozetki, umywalki przenośnej, zakupu usług (transport parawanów, pranie), artykułów biurowych (papier xero, długopisy), toneru, pieczętek, druków orzeczeń lekarskich, – 4.428 zł w 2015 roku i 5.340 zł w 2016 roku. W propozycjach przedstawionych Wojewodzie zapisano, że Powiatowa Komisja Lekarska zostanie wyposażona w niezbędny do pracy sprzęt medyczny oraz materiały biurowe.

(dowód: akta kontroli str. 23-30, 136, 139, 150-159, 181-182)

W odpowiedzi na prośbę dyrektora Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku o przedłożenie zestawienia poniesionych wydatków na kwalifikację wojskową w latach 2015-2016 (pisma z 29 stycznia 2016 r. i 18 stycznia 2017 r.), Starosta przesłał rozliczenie wykorzystania dotacji w dniach 2 lutego 2016 r. i 19 stycznia 2017 r. Zawierały one wymagane informacje, tj. kwoty wydatkowane na wynagrodzenia członków Powiatowej Komisji Lekarskiej, osób zatrudnionych do zakładania ewidencji wojskowej i prowadzenia zajęć świetlicowych, koszty materiałowe. *Wojewoda nie kwestionował przedstawionych rozliczeń.*

(dowód: akta kontroli str. 166-167, 183-186)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zauważyła, że Starosta zgłaszając kandydatów – personel medyczny – do pracy w powiatowej komisji lekarskiej oraz dokonując wypłat wynagrodzenia tym osobom nie sprawdzał czy są one zatrudnione w podmiotach leczniczych. Urząd nie dysponował żadnymi dokumentami potwierdzającymi wykonywanie przez lekarzy i personel medyczny pracy w komisji poza godzinami pracy zawodowej, określającymi ich status zatrudnienia w podmiotach leczniczych (kontrakt) lub pobyt na emeryturze.

W złożonych wyjaśnieniach Starosta potwierdził, że w latach 2015-2016 nie była prowadzona weryfikacja czy zaistniały wszystkie przesłanki określone w art. 30 ust. 2 ustawy o powszechnym obowiązku obrony niezbędne do wypłaty dla będącego lekarzem Przewodniczącego Powiatowej Komisji Lekarskiej i średniego personelu medycznego dodatkowego wynagrodzenia za pracę związaną z określeniem zdolności do czynnej służby wojskowej, jednak nie przedstawił żadnych powodów nieprowadzenia takiej weryfikacji. Z wyjaśnień wynika także, że w latach 2015-2016 funkcję Przewodniczącego Powiatowej Komisji Lekarskiej nr 12 w Siemiatyczach pełnił lekarz będący na emeryturze. Starosta nie

¹² W latach 2015-2016 stawki wynagrodzenia ustalone przez Wojewodę Podlaskiego wynosiły 200 zł dla przewodniczącego komisji, 120 zł dla sekretarza i 100 zł dla średniego personelu medycznego (pisma nr OB-I.6610.6.2015 MB z 8 stycznia 2015 r. i OB-I.6610.5.2016 JB z 11 stycznia 2016 r.).

wyjaśnił czy dysponował wiedzą o miejscu i charakterze zatrudnienia średniego personelu medycznego.

Lekarzowi – Przewodniczącemu Powiatowej Komisji Lekarskiej i personelowi medycznemu w latach 2015-2016 wypłacono łącznie (brutto) 9.900 zł dodatkowego wynagrodzenia za pracę związaną z określaniem zdolności do czynnej służby wojskowej osób stawiających się do kwalifikacji wojskowej. (dowód: akta kontroli str. 100, 150-151, 179)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na wypłacie latach 2015-2016 dodatkowego wynagrodzenia w kwocie ogółem 3960 zł pracownikom Starostwa pełniącym funkcję sekretarzy Powiatowej Komisji Lekarskiej w godzinach pracy Starostwa. W dniach przeprowadzania kwalifikacji wojskowej wykonywali oni zadania sekretarza Komisji w godzinach pracy Starostwa, w którym byli zatrudnieni, a zatem nie zostały spełnione kumulatywnie przesłanki określone w art. 30 ust. 2 ustawy o powszechnym obowiązku obrony. Osobom wchodzącym w skład komisji lekarskich, orzekających o stopniu zdolności do czynnej służby wojskowej osób stawiających się do kwalifikacji wojskowej, przysługuje dodatkowe wynagrodzenie za pracę związaną z określeniem zdolności tych osób do czynnej służby wojskowej, wykonywaną poza godzinami pracy zawodowej.

Starosta wyjaśnił: „Zgodnie z art. 5 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 listopada 2009 r. w sprawie komisji lekarskich orzekających o stopniu zdolności do czynnej służby wojskowej osób stawiających się do kwalifikacji wojskowej, sekretarzem powiatowej komisji lekarskiej jest pracownik starostwa powiatowego właściwego ze względu na siedzibę komisji i w związku z tym pracownicy tuł. starostwa powiatowego wykonywali tą pracę. Ustawa o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej [...] nie nakłada obowiązku spełnienia dodatkowych przesłanek przez sekretarzy powiatowych komisji lekarskich do otrzymania przez nich dodatkowego wynagrodzenia zgodnie z art. 30 ust. 3 powyższej ustawy. Ustawodawca w art. 30 ust 1 i ust. 2 ustawy [...] o powszechnym obowiązku obrony RP jednoznacznie określił osoby (lekarze wchodzących w skład PKL i pracownicy średniego personelu medycznego wyznaczonych do pracy w PKL), które muszą spełnić dodatkowe przesłanki do wypłaty wynagrodzenia za udział w posiedzeniach PKL. Reasumując nie było potrzeby prowadzenia dodatkowej ewidencji czasu pracy pracowników Starostwa sprawujących funkcję sekretarza Powiatowej Komisji Lekarskiej nr 12 w Siemiatyczach.

Sekretarzowi Powiatowej Komisji Lekarskiej nr 12 w Siemiatyczach wypłacono dodatkowe wynagrodzenie przysługujące zgodnie z art. 30 ust. 3 ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej [...]. Wysokość wynagrodzenia została określona na podstawie pism Wojewody Podlaskiego OB-I.6610.5.2016.JB z dnia 11.01.2016 r. oraz OB-I. 6610.6.2015.MB z dnia 08.01.2015 r. dotyczących stawek wynagrodzeń dla członków powiatowych i wojewódzkich komisji lekarskich”.

(dowód: akta kontroli str. 138-141, 188-189)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹³, wnosi o :

1. Rzetelne i precyzyjne ustalanie zakresu wykonywanych zadań w umowach zlecenia zawieranych z osobami wykonującymi zadania związane z prowadzoną kwalifikacją wojskową.
2. Dokonywanie wypłat dodatkowego wynagrodzenia pracownikom Starostwa pełniącym funkcję sekretarzy powiatowej komisji lekarskiej, orzekającym o stopniu zdolności

¹³ Dz. U. z 2017 r., poz. 524. Ustawa zwana dalej „ustawą o NIK”.

do czynnej służby wojskowej osób stawiających się do kwalifikacji wojskowej, za pracę wykonywaną poza godzinami pracy zawodowej, zgodnie z art. 30 ust. 2 ustawy.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden kierownikowi jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

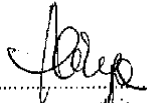
Białystok, dnia 25 kwietnia 2017 r.

Kontroler
Jerzy Chwiedosik
główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
z up. WICEDYREKTOR
Agata Ciupa

.....
podpis

